

Ми дотримуємось такої точки зору, що прийнятними можуть бути обидва варіанти – як модель професіоналізації, так і модель полівалентності у підготовці майбутніх учителів загальноосвітніх шкіл. За будь-якої моделі важливою умовою успішного оволодіння професією вчителя вважаємо свідому і послідовну спрямованість студентів на майбутню сферу професійної педагогічної діяльності, раціональну інтеграцію теорії і практики під час навчання в університеті з метою підготовки кваліфікованих фахівців-педагогів, здатних планувати, організовувати й аналізувати процеси навчання і виховання.

Список використаних джерел

1. Schützenmeister J. Professionalisierung und Polyvalenz in der Lehrerbildung / Jörn Schützenmeister – Marburg: Tectum Verlag DE, 2002. – 552 s.
2. Terhart E. Perspektiven der Lehrerbildung in Deutschland / Ewald Terhart/ – Landsberg: Beltz, 2000. – 160 s.
3. Ausbildung von Lehrerinnen und Lehrern in Nordrhein-Westfalen: Kurzfassung der Empfehlungen der Expertenkommission zur Ersten Phase / Jürgen Baumert, Erwin Beck, Klaus Beckundandere. – Düsseldorf: Ministerium für Innovation, Wissenschaft, Forschung und Technologie, 2007. – 13 s.
4. Ausbildung von Lehrerinnen und Lehrern in Nordrhein-Westfalen: Empfehlungen der Expertenkommission zur Ersten Phase / Jürgen Baumert, Erwin Beck, Klaus Beckundandere. – Düsseldorf : Ministerium für Innovation, Wissenschaft, Forschung und Technologie, 2007. – 62 s.
5. Краул М. Роль педагогических дисциплин в подготовке учителей в Германии: профессионализация или поливалентность? / Краул М. // Ярославский педагогический вестник: научный журнал. – 2002. – № 2. – [Электронный ресурс]. – Режим допуска: http://vestnik.yspu.org/releases/materialy_mejdunarodnogo_seminara/14_4/ (22.01.2016). – Название с экрана. – Языкурс.

УДК 37.064.2:316.77

ДЬОРДЯК Т.В.,
ВАСИЛИНКА М.І.

Мукачівський державний університет, Україна

СПІЛКУВАННЯ ПЕДАГОГА З ДІТЬМИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Реформування системи освіти на сучасному етапі розвитку суспільства відбувається в умовах гуманізації, полікультурності і значною мірою залежить від професіоналізму педагога. Спілкування – найважливіший професійний інструмент діяльності вчителя. Тому сьогодні актуалізується пошук нових підходів до розуміння механізмів ефективності комунікативної взаємодії педагога з дітьми, батьками, колегами. Прагнення до людського спілкування виступає своєрідним внутрішнім стимулом, рушієм діяльності особистості. Мистецтво спілкування завжди вважалося органічною складовою професіоналізму ділової людини нового типу, яка повинна мати нестандартний погляд на речі, відзначатися високою етикою у спілкуванні.

Проблема культури мовлення та педагогічного спілкування були предметом особливої уваги мислителів, філософів, психологів. У наукових працях із

педагогіки і психології помітно посилилась увага дослідників до спілкування як важливого компонента загальної культури та однієї з умов самореалізації особи у стосунках з оточуючими людьми (Р. Арцишевський, О. Березюк, В. Бехтерев, А. Гелен, О. Гойхман, М. Коул, К. Левітан, О. Леонтєв, Б. Ломов, А. Макаренко, В. Мерлін, В. Оржеховська, В. Сухомлинський, Т. Титаренко). Педагогічне спілкування було предметом особливої уваги в працях Б. Ананьєва, О. Бодальова, А. Деркача, Л. Божович, Л. Виготського, Л. Гранюк, А. Добрович, Л. Кондрашової, А. Петровського. Багато мудрих порад щодо педагогічного спілкування дав В. Сухомлинський. Підкреслюючи, що виховання словом – найслабше і найбільш вразливе місце, він вимагав від педагогів майстерного володіння ним. Особливо засуджував крик педагога, вважаючи його нікчемним інструментом виховання [1].

На думку О. Гуменюк, «спілкування» як життєве поняття і «спілкування» як психолого-педагогічне поняття не збігаються за своїм значенням. Педагогічне спілкування науковці розглядають як професійне спілкування педагога з дітьми, спрямоване на створення сприятливого психологічного клімату. Неправильне педагогічне спілкування породжує страх, невпевненість, ослаблення уваги, пам'яті, працездатності, порушення динаміки мовлення і, як наслідок, поява стереотипних висловлювань школярів, у них знижується бажання і вміння думати самостійно, збільшується конформність в поведінці. У кінцевому рахунку – народжується стійке негативне ставлення до педагога [3].

Спілкування пронизує всю систему педагогічного впливу, кожен його мікроелемент. Сучасному педагогу необхідно оволодіти комунікативною структурою всього педагогічного процесу, бути максимально чуйним до щонайменших змін, постійно співвідносити обрані методи педагогічного впливу з особливостями спілкування на даному етапі. Все це вимагає від педагога уміння одночасно вирішувати дві проблеми: конструювати особливості своєї поведінки (свою педагогічну індивідуальність), своїх відносин з дітьми, тобто стиль спілкування та конструювати виражальні засоби комунікативного впливу.

У стилі спілкування відображаються характерна для педагога манера звернення до школярів. Стиль характеризується такими параметрами, як тон мовного звернення (доброзичливий, байдужий або офіційний) і форма мовного обігу (наказ, вимога, порада, прохання). Стиль педагогічного спілкування проявляється також в особливостях педагогом заохочень і покарань до своїх вихованців, встановлення з ними певної дистанції спілкування. Різні особливості стилю спілкування педагога роблять неоднаковий вплив на характер емоційних переживань дітей, на їх поведінку [4].

Як показує практика, негативну роль у роботі молодих педагогів з учнями відіграє спілкування-загравання. По суті, цей тип спілкування відповідає прагненню завоювати помилковий, дешевий авторитет у дітей, що суперечить вимогам педагогічної етики. Поява цього стилю спілкування викликано, з одного боку, прагненням вчителя швидко встановити контакт з дітьми, бажанням сподобатися, а з іншого боку – відсутністю необхідної загальнопедагогічної та комунікативної культури, умінь і навичок педагогічного спілкування, досвіду професійної комунікативної діяльності.

Таким чином, для позитивного перетворення особистості дитини, для самоствердження, отримання задоволення від контактів зі своїми вихованцями педагогу важливо опанувати повноцінні засоби і способи комунікативної діяльності. Висока культура мовлення означає володіння багатством мови, уникнення у мовній практиці газетних штамів, канцеляризмів, діалектизмів, досягнення такої усної і писемної форми спілкування, яка б найповніше, найточніше передавала зміст думки. Правильна вимова, вільне, невимушене оперування словом, уникнення вульгаризмів, архаїзмів, слів-паразитів, зайвих іншомовних слів, наголошування на головних думках, фонетична виразність, інтонаційна розмаїтість, чітка дикція, розмірений темп мовлення, правильне використання логічних наголосів і психологічних пауз, взаємовідповідність між змістом і тоном, між словами, жестами та мімікою – необхідні елементи мовної культури сучасного педагога.

Список використаних джерел

1. Волкова Н. Професійно-педагогічна комунікація: Навч. посібник / Н. Волкова. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – С. 26 – 40.
2. Гужева І. Особливості комунікації в системі освітнього простору/ І. Гужева // Психологія навчання. – № 5. – 2010. – С.91 – 99.
3. Гуменюк О. Освітнє спілкування як інформаційний, діловий, психосемантичний і самосенсовий різновиди обміну / О. Гуменюк // Психологія і суспільство. – № 3. – 2005. – С. 73– 94.
4. Ковальчук З. Я. Психологічний аналіз міжособистісної взаємодії педагога з дітьми : монографія / З. Я. Ковальчук. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2008. – 160 с.

УДК 377.8:159.923.2:331.54

ЖІДОВ А.М.,
КОБАЛЬ В.І.

Мукачівський державний університет, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ

Реформування освітніх процесів пов'язане з євроінтеграцією, тому становлення всебічно обдарованої особистості стає першочерговим завданням закладів вищої освіти у процесі формування моральних цінностей, духовного зростання. Ціннісне самовизначення студента як результат орієнтації особливої стадії аксіологізації може бути названо центральною стадією, яка забезпечує орієнтацію студента в світі цінностей професії, в минулому, сьогодні та у майбутньому [1, с. 34].

Враховуючи всі чинники розвитку особистості, учені звертають увагу на потребу винайдення нових підходів у підготовці спеціалістів педагогічних професій, оскільки їм необхідно буде щоденно розв'язувати проблеми дітей і молоді: заздрість, жорстокість, байдужість один до одного і до навчання, ставлення до батьків, можливість суїциду, крадіжки, додання власних вад тощо.

Проблеми формування духовно-моральних цінностей висвітлено в працях філософів, які розглядають духовність як сферу осмислення дійсності (В. Баранівський, Г. Горак, Л. Сохань, Л. Олексюк, В. Слободчиков,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>